

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. IV. De Parochis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

Etum sit validum. Ratio. Canonici & Clerici sunt absoluti omnium reddituum Domini, & possunt de iisdem inter vivos ad quascunque causas validè disponere. Ergo dum de jure communi ita testari nequeunt, poterit hæc prohibitio legis positivæ humanæ contraria consuetudine abrogari.

Resp. 8. Potest denique consuetudine induci, ut testamentum de superfluis ad causas personas factum sit licitum. Ratio, quia obligatio non expendendi superflua in usus profanos, unice ex lege ecclesiasticâ. Ergo potest consuetudine contraria tolli, quia ipsa quocunque lex, qua inducta est, potest tolli; 2, de facto in pluribus locis

canonici & clerici de superfluis ad quascunque causas liberrimè testantur. Ergo potest talis licentia introduci, alioquin superiores ecclesiastici sine dubio reclamarent, nec paterentur tot animas gravibus peccatis illaqueari.

Corollarium, Covarruvias in cap. 7. n. 9. de testam. Azor. p. 2. l. 7. c. 9. qu. 1. Lessius lib. 2. de J. & J. cap. 19. n. 43. Zoësius ad decret. de testam. n. 7. Barbosa in collectan. incit. c. 7. de testam. n. 6. & 7. affirmant consuetudine receptum esse in Gallia & Hispania, ut quicunque clerici beneficiati de redditibus superfluis licitè testari possint. Eadem consuetudo passim obtinuit in Germania.

§. IV.

DE PAROCHIS.

SUMMARIUM.

1. Parochia unde dicatur? 2. Ecclesia Parochialis quænam sit? 3. Parochus habet jus administrandi baptismum. 4. Jus distribuendi Eucharistiam suis Parochianis. 5. Jus administrandi extremam unctionem. 6. Assistendi matrimonio. 7. Quæ jura competant Parocho circa officia divina? 8. Recensentur jura, quæ competunt Parocho circa Parochianos gubernandos. 9. Describitur Jus sepulture. 10. In quo loco extra Parochiam liceat eligere sepulturam? 11. Emolumenta,

quæ conferuntur per jus sepulture. 12. An jurisdictionem ordinariam habeant Parochi? 13. Ecclesia Parochiales eriguntur & constituuntur à solo Episcopo. 14. A quibus reparari debeant Ecclesie Parochiales? 15. An Patroni teneantur ad refectionem Ecclesie Parochialis concurrere? 16. Decimatores tenentur concurrere ad reparationem Ecclesie Parochialis. 17. Officium Decani ruralis. 18. An habeat jurisdictionem ordinariam?

Ecclesia

1 Ecclesia parochialis nomen suum trahit à Parochia, sic nominata: quod sit partitio curæ & muneris pastoralis inter episcopum & alios sacerdotes; sicut ipsamet diœcesis, in quâ episcopus curam & jurisdictionem exercet, antiquitus est dicta parochia, eo quod ipsemet episcopus fuerit principalis Parochus. *can. 4. cum 2. seqq. dist. 92. cap. 3. de paroch.*

Ecclesia parochialis alio nomine vocatur *parœcialis*, & parochia quandoque appellatur *Parœcia*, *cap. 2. & 4. de paroch. cap. 1. ne cleric. vel monach. in 6. describi autem potest ecclesia parochialis, quod sit ecclesia, cui præest presbyter ad curam animarum, intra certos limites ex officio exercendam, autoritate ecclesiastica deputatus.*

Dicitur 1. *Ecclesia cui præest Presbyter.* sicut enim ecclesiæ cathedrali præest episcopus, ecclesiæ collegiatæ præpositus, ecclesiæ regulari Abbas, prior vel alius prælatus, ita ecclesiæ parochiali præest presbyter seu parochus, aliàs dictus Rector parochialis, aut plebanus, et si in strictiori significatione plebanus sit, qui præficitur ecclesiæ plures sub se ecclesias vel capellas habenti: *cap. 1. ne cleric. vel monach. in 6. Barbosa J. E. II. lib. 1. cap. 18. n. 5.*

Dicitur 2. *ad curam animarum exercendam.* Ubi cura animarum non accipitur in sensu laxiori, quatenus includit potestatem & jurisdictionem spiritualem pro foro externo & contentioso, juxta *cap. 54. §. verum. de elect.* sed in sensu strictio-

ri, quatenus denotat potestatem spiritualem pro foro interno & sacramentali. *argum. can. in novo. dist. 21. cap. 12. de pens. & remiss.*

Dicitur 3. *intra certos limites.* Quia cuius parochiæ certum territorium, certique fines ac limites sunt assignati, tum ut quilibet parochus suis finibus contentus, proprias tantummodo oves agnoscat, & alienas aliis relinquat; tum ut ipsamet oves seu parochiani sciant, a quonam in spiritualibus regi ac dirigi debeant. *Textus in can. 1. caus. 13. quest. 1. cap. 3. de Paroch. deficientibus autem limitibus ecclesia non censetur esse parochialis, sed potius filialis in subsidium curæ parochialis erecta; ut censuit S. Rot. Roman. p. 1. in recent. decis. 258. n. 6. p. 3. decis. 300. n. 6. & quod si de finium certitudine non constet, saltem illi fines incerti præscriptionem admittunt. can. 2. caus. 16. q. 4. cap. 9. de præscript. & quidem præscriptio quadragenaria in ejusmodi finibus comprobatur; cum tali casu fines potius declarari, quam nova præscriptione acquiri censeantur. Wiestner ad tit. de Paroch. n. 31.*

Dicitur 4. *Ex officio.* Si enim jura parochialia non ex officio & jure proprio, sed provisorio quodam modo in aliquo loco exercentur, nec locus ille ecclesia parochialis nuncupari, nec curam exercens Parochus appellari potest. *Rot. Rom. d. p. 1. decis. 226. n. 6. & 7. & p. 2. decis. 52. n. 1. & seqq. & p. 3. decis.*

Ddd

cis. 300. num. 5. Barbosa de offic. & potest. Paroch. c. 1. n. 44. quo tamen non obstante ecclesiae parochiales Monasteriis vel collegiis unitae, vere sunt tales, esto per Vicarium exercentur cura; nam si ille Vicarius sit perpetuus, nihil fere differt a parochia, cum exercentur curam ex officio, nec possit a monasterio vel collegio impediri. Si vero sit temporalis & amovibilis ad nutum, non tam ille quam monasterium vel collegium, cujus agit Vicarium, curam administrare reputatur. *Rota d. part. 1. decis. 226. n. 8. & p. 2. decis. 204. n. 1. P. Engel ad tit. de Paroch. n. 8.*

Dicitur 5. *Authoritate ecclesiastica constitutus.* Nec enim ad ecclesias parochiales regendas accedere licet, antequam legitima institutio, una cum approbatione ad curam animarum accesserit. *arg. cap. 4. de offic. Archid. cap. 3. de institut. cap. 3. de offic. judic. ordin. in 6. cap. 1. de R. 7. in 6.* ex quibus liquet, quænam dicatur parochia, & quis sub nomine parochi veniat ac nuncupetur.

Ex juribus parochialibus primum tenent, quæ sacra sunt, & inter ipsa sacra præcellunt, quæ forum sacramentale concernunt; habet siquidem parochus intentionem in jure fundatam, quoad omnia sacramenta (confirmatione & ordine excepto) fidelibus, intra limites parochiae existentibus, administrandi *per clement. 1. de privileg.* In specie autem habet parochus;

Primo jus conferendi baptismum. Tametsi enim in necessitate non solum clericis sed etiam laicis utriusque sexus Baptismum conferre liceat, *can. 21. dist. 4. de consecrat. c. 1. §. una. de SS. Trinit.* nihilominus extra necessitatis casum solus parochus ordinarius solenniter & licite baptizat. *argum. can. 56. caus. 16. quest. 1. cap. 18. de Præscript.* *Barbosa de offic. Paroch. cap. 18. n. 1.*

II. Habet parochus jus administrandi sacramentum poenitentiae; nam spectato jure communi, tenentur parochiani proprio suo parochia confiteri, nec alium possunt accedere, sine illius licentia tacita vel expressa. *per cap. 12. de poenit. & remiss.* esto per generalia & specialia privilegia, partim per bullas extravagantes concessa, sacerdotes regulares, ad curam animarum approbati, hodie facultatem habeant, sacramentum poenitentiae quibuscunque fidelibus in suis ecclesiis administrandi. *Barbosa de offic. Parochi. cap. 19. n. 22. & seqq. Tamburinus de Jure Abbat. tom. 2. Disp. 6. quest. 13.*

III. Habet parochus jus distribuendi sacramentum Eucharistiae suis parochianis, nec licet regularibus absque parochi licentia, sub pena excommunicationis, ipso facto incurrendae, idem sacramentum ministrare. *Clement. 1. de Privileg.* attamen post illam clementinam regulares obtinuerunt nova privilegia, vi quorum omnibus fidelibus sacramen-

mentum Eucharistiæ in suis ecclesiis, excepta communione Paschali, porrigere valent, non petita parochorum licentia. Barbosa *de offic. Parochi. cap. 20. num. 8. & seqq.* Tamburinus *d. l. disp. 5. quest. 3.*

5 IV. Habet parochus jus administrandi sacramentum extremæ unctionis, exclusivè ad omnes regulares, quibus illius administratio, exceptis suis familiaribus & domesticis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, *in d. clement. est prohibita.* Barbosa *d. l. cap. 22. n. 3. & seqq.*

6 V. Habet Parochus solus jus assistendi matrimonio, per *cap. ult. de clandest. desponsat.* & si alius sine licentia parochia assistat, matrimonium hodie post concilium Trid. *sess. 24. de reformat. matrim. cap. 1.* nulliter contrahitur. Barbosa *d. l. cap. 21. n. 33. 34. & 35.*

Quæres. 1. *Quenam jura competant parochi circa officia divina?*

7 Proxima, post jura sacramentalia, sunt jura, quæ competunt parochis circa officia divina, de quibus rursus parochus generalem à jure potestatem obtinet, in ecclesia parochiali omnia ea ordinandi & disponendi, quæ ad cultum Dei & Sanctorum, nec non salutem animarum ordinantur. Hinc

Resp. 1. Quando parochus diebus festivis sacrificium offert, debent omnes parochiani accedere. *cap. 2. de paroch. extravag. 2. de treuga & pac. inter commun.* ita tamen, ut si alibi sine contemptu parochi sacrum au-

diant, satisfaciant præcepto ecclesiæ, saltem ex hodierna consuetudine, per declarationem Leonis X. quam refert Barbosa *de offic. parochi. cap. 11. n. 15.* & advertit P. Engel. *ad tit. de paroch. n. 29.* à parochis non esse tolerandum, si omnes parochiani vel major pars eorum, extra parochialem ecclesiam velint audire sacrum.

Resp. 2. Competit etiam parochi jus prædicandi verbum divinum. Trid. *sess. 5. de reform. cap. 2. & sess. 24. de reform. cap. 4.* quamvis diversa diversis religiosis privilegia sint concessa quoad munus prædicationis. P. Wiestner. *tit. de paroch. n. 23.*

Resp. 3. Ad parochum spectant ratione officii divini ulterius sequentes functiones. 1. Benedictio fontis baptismalis. 2. Benedictio candelarum in die purificationis B. V. 3. Benedictio cinerum in die cinerum. 4. Benedictio palmarum in die palmarum. 5. Institutiones processionum per parochiam.

Quæres 2. *Quæ jura competant parochi circa Parochianos gubernandos?*

Ad jura sacra parochorum reducuntur jura circa parochianos in spiritualibus gubernandos, hinc

Resp. Inter hæc jura primum esse jus docendi & instruendi tum pueros tum adultos in rebus fidei, & præceptis ecclesiæ, de quo Concil. Trid. *sess. 24. de reform. cap. 4.* eumque in finem debet parochus admonere parentes, tutores & cu-

Ddd 2

rato.

ratores, ut suos liberos, pupillos & adolescentes mittant ad cathechesin. *Barbosa d. l. cap. 15. num. 6. & 7.*

Præterea officium parochi est, populo denunciare vigiliis, jejunia, festa, & indulgentias, pro tempore occurrentes, ne se de ignorantia possint excusare. *Barbosa d. l. cap. 16. per tot.*

Denique parochus denuntiat ex jure proprio futura matrimonia, quatenus, si quis ex præsentibus cognoscat impedimentum aliquod inter sponsum & sponfam subesse, illud manifestet. *Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap. 1.*

9 His juribus sacris a parochi ob-eundis, inter reliqua jura spiritualia annumeratur *jus sepulture*, quod nihil est aliud, quam facultas, ratione cujus parochianorum ex hac vita decedentium corpora debent in cæmeterio ecclesiæ parochialis sepeliri. Cum enim parochiani, dum vivunt, à parochis sacramenta percipiunt, consequens est, ut ab illis etiam in cæmeterio parochiali supremos honores & iusta funerals consequantur, sive extra sive intra parochiam obierint, dummodo tamen ad Ecclesiam parochialem commode deportari val-eant. *cap. 1. cap. 5. cap. 10. de sepult. cap. 1. cap. 3. princ. eod. in 6. & si in duabus parochiis domicilium quis habuerit, in ea in qua mortuus, tumulandus est. cap. fin. de Paroch. quoniam etiam si quasi domicilium quis habeat in aliqua parochia,*

uti sunt studiosi, famuli, ancilla &c ex hodierna praxi in *cit. cap. fin.* ibidem sepulturam obtinent. *P. Wiestner ad cit. ut. de sepultur. n. 37.* Quæ tamen procedunt si defun-ctus neque sepulturam gentilitiam aut hæreditariam in alio loco ha-buit, neque etiam sepulturam alibi elegit; potest enim quilibet (ex-cepto religioso & filiofamilias im-pubere) sibi eligere sepulturam, ut non minus in dispositione patri-monii quam electione sepulturæ, cuiuslibet sit liberum arbitrium. *cap. 1. d. 1. cap. ult. eod. in 6.* Si tamen religiosus extra monasterium ver-setur, nec possit opportune trans-portari ad monasterium, jus eli-gendi sepulturam habet. *d. c. ult.* Hinc

Quæres 3. *In quo loco extra Paro-chialem Ecclesiam liceat eligere vel con-sultuere sepulturam?*

Respondeo juxta constitutio-10-nem Innocentii III. in *cap. fraterni-tatem. 3. de sepult.* haberi: *Mortuo-rum sepulchra & cæmeteria apud illas Ecclesias & Monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus religiosorum fratrum conventus sunt constituti, & orationes atque missarum solennia, tam pro vi-vis quam pro defunctis frequentius cele-brantur.* Ex quo textu, sicut etiam ex *can. 6. caus. 13. quæst. 2. can. 13. caus. 16. quæst. 1. cap. 2. §. si quis, de sepult. in 6.* abunde liquet monaste-ria, sive populum sibi habeant subjectum sive non, hac facultate potiri, ut sepultura possit ibidem eligi, prout contra non paucos de-fendit

fendit Fagnanus ad *cap. fraternitatem. 3. n. 6. de sepult.* Si

Dicas: per *clement. dudum. de privileg.* Jus sepulturæ religiosis mendicantibus per modum privilegii concedi. Sed responderi potest, jus antiquum per illam clementinam fuisse magis declaratum; vel potius reponi, jus sepulturæ jure communi antehac monasteriis concessum, ad monasteria mendicantium non tam extensum, quam eatenus restrictum fuisse, quatenus parochi loci nullum per hoc præjudicium debeat generari, sed ipsi portio canonica de omnibus obventionibus occasione funeris perceptis, indistinctè præstari.

Quæres 4. *Quid emolumentum conferat jus sepulturæ?*

Quoniam jus sepulturæ quatenus est parochiale, non exiguum confert emolumentum, hinc:

II Resp. Ad parochum pertinere i. quicquid occasione funeris offertur Ecclesiæ, si funus in ecclesia parochiali sepeliatur *cap. 42. de Simonia. Barbosa ad Clement. dudum. 2. de sepult. n. 27.* Si

Dicas per *cap. 9. de sepultur.* Reprobari omnem consuetudinem, vi cuius aliquid ratione funeris à fidelibus exigitur.

Resp. Ibi non reprobari consuetudinem, vi cuius aliquid ultro suppeditatur à fidelibus, nec illam, qua aliquid exigitur non pro ministerio spirituali, sed vel in sustentationem ministrorum, vel etiam in compensationem decimarum

personarum, quæ passim abrogatæ noscuntur. Quod si etiam cadaver non prius inferretur sepulturæ, quam loco funeralium aliquid solutum esset, praxis hæc ut corruptela foret detestanda. *cap. 13. de sepult.*

Resp. 2. Si cadaver hominis parochiani licitè extra parochialem ecclesiam fuerit sepultum, nihilominus parochi debetur portio canonica de legatis piis, oblationibus, & quibuscunque emolumentis, ad illam ecclesiam intuitu funeris devolutis. *cap. 1. cap. 8. de sepult. cap. 2. in princ. eod. in 6.* Hæc tamen portio pro locorum varietate variat, ac modo tertia, subinde media, nonnunquam quarta vocatur. *d. cap. 1. cap. 2. cap. 8. cap. 9. Clement. 2. de sepult.* Imò hæc portio quoad legata pia multorum locorum non usu cessavit.

Corollarium. ex *dd.* fuit parochis i. jurisdictionem ordinariam esse concessam pro foro interno, quia præter jus administrandi omnia sacramenta intra fines suæ parochiæ, juxta *d. Clement. 1. de Privileg.* potest parochus in sacro tribunali de omnibus suorum parochianorum peccatis, summo Pontifici vel Episcopo specialiter non reservatis, cognoscere, pœnitentiam injungere, pœnitentes absolvere vel condemnare, nec alius qui delegatione & licentia parochi aut privilegio Apostolico destituitur, hisce actibus se intromittere potest. *cap. 12. de Pœnitent. & remiss.* quamvis juris-

Ddd 3

ris-

risdictionem propriam & contentiosam pro foro externo concessam non habeat, quia de causis parochianorum cognoscere, sententiam aut censuram ferre, absolvere pro foro externo, spectat ad solum episcopum *can. 38. caus. 11. q. 1. cap. 1. 9. & 11. in princ. de offic. judic. ordin. Layman. de jurisdict. ordin. conclus. 158. Gonzalez ad cap. cum ab ecclesiarnm. 3. de offic. juridic. ordin.*

13 Quæres 5. *A quo ecclesia parochiales constituantur vel erigantur?*

Resp. Ecclesias parochiales præter summum Pontificem ab alio quam episcopo, de jure communi constitui vel erigi non posse. *argum. can. 11. caus. 16. quest. 7.* poterit igitur episcopus novam parochiam erigere. I. Si antecedenter cura promiscue per sacerdotes fuerit exercitata, absque certis finibus aut limitibus, tunc enim episcopus populum in certos districtos dividere, & cuilibet suam ecclesiam ac parochum assignare potest. *Concil. Trid. Sess. 24. de reform. cap. 13.* II. Sicut populus in tantum excresecat numerum vel locorum distantia sit tanta, ut ad unam ecclesiam, præsertim hyemali tempore, convenire nequeat, atque sacramenta non sine difficultate agrotis administrantur; tunc enim episcopus citatis parochi & patrono ecclesie matricis, novam ecclesiam parochialem & parochum constituere, eisque ex redditibus ecclesie antiquioris sustentationem assignare, aut etiam parochianos ad alimenta

præstanda potest compellere, *cap. 3. de eccles. edificand. Trid. Sess. 21. de reform. cap. 4.* quamvis non tam expediat parochiarum multitudo, quam si in ejusmodi novis ecclesiis deputentur Vicarii, rectori antiquioris ecclesie subordinati.

In casu etiam, quo fundus deficeret pro ædificanda nova ecclesia parochiali, poterunt parochiani autoritate episcopi ad cedendum locum compelli, quemadmodum ex causa alterius necessitatis, refuso justo pretio, quis ad distrahendum fundum compelli potest. *arg. l. 15. §. 1. ff. de R. V. Covarruv. variar. resolut. lib. 3. cap. 14. n. ult.*

Quæres 6. *A quo reparandæ seu restaurandæ sint ecclesie parochiales?* 14

Resp. Ecclesie parochiales ob vetustatem, incendium, ruinam &c. destructæ, collapsæ vel dirutæ, reparandæ & restaurandæ sunt ex redditibus propriis pro fabrica deputatis. *can. 10. caus. 10. quest. 1. can. 3. cit. caus. quest. 3. Gonzalez. ad cap. quicumque 1. de eccles. edific. n. 7.* Quod si vero redditus aut nulli aut tenues sint & insufficientes pro redintegranda fabrica, parochi & alii, qui beneficium ab ecclesia redintegranda possident, ex redditibus, qui deducta congrua sustentatione superflui sunt, ad reparationem contribuere tenentur. *cap. 1. & 4. de eccles. edific.* Cum enim sentiant emolumentum ab ecclesia, onus etiam detrectare non recusent. *Gonzalez. loc. cit. n. 8.*

Quæ-

15 *Quæres 7. An etiam patroni ecclesie teneantur ad ejus refectionem concurrere?*

Sententia affirmativa 1. allegat Concil. Trident. *Sess. 21. de reform. cap. 7.* ubi ad refectionem obligantur patroni & omnes alii, qui fructus aliquos, ex dictis ecclesiis provenientes percipiunt. 2. Quia ecclesia est obligata, patronos, si seipfos alere nequeant, sustentare. Ergo vicissim patroni erunt obligati ecclesiam mediis destitutam reficere. Sed:

Respondeo negative. Ita P. Martinus Resch. *Tr. de jure patronat. p. 1. quest. 2. art. 7. n. 5.* Pirrhing. *ad tit. de eccles. adific. n. 20.* P. Wiestner *ibid. n. 45.*

Ratio est: quia hoc ipso quod patronus ecclesiam erexerit ac dederit esse, ecclesia erit magis devincta patrono, quam ipse ecclesie. Adeoque frustra patronus ad ecclesiam reparandam adstringitur, ne alias ipsi beneficium sit damnosum, & ceteros, quo minus ad fundandas, dotandas, vel ædificandas ecclesias se pronos exhibeant, absterrebit.

Ad I. rationem sententie oppositæ ex Concilio Tridentino, Resp. ibidem per patronos non intelligi qualescunque, sed tales qui ex speciali jure in foundationis exordio juxta *cap. 23. de jur. patron.* sibi reservato, fructus ab ecclesia percipiunt, tunc quippe, cum extraordinarium ab ecclesia favorem habeant, incommodum injuste declinant.

Ad II, Resp. N, Conseq. quod

enim ecclesia sit obstricta, patronum pauperem sustentare, est actus gratitudinis, ex præcedenti beneficio patroni resultans. Econtra autem patronus nullum beneficium ab ecclesia accepit, adeoque nec titulus apparet, ob quem ille constringatur ad reparationem ecclesie. Quod etiam patrono debeatur locus honorificus in ecclesia, nullam rursus infert ecclesie reparandæ obligationem, sed honor hic exhibetur in compensationem anterioris beneficii, & veterem duntaxat obligationem exsolvit. Quin etiam cum illo honore connexum est aliud onus, quod ecclesie curam gerere, eamque defendere & tueri obligetur; proinde ex hac prærogativa honoris non noviter onerandus, sed potius sublevandus est.

Quæres 8. An decimatores sive quibus jus decimandi competit ex jure speciali, v. g. Privilegio Pontificio, teneantur concurrere ad reparationem ecclesie parochialis?

Resp. Affirmative. Ita P. Wiestner. *ad d. tit. de Eccles. adificand. n. 47.* Gonzalez. *ad cap. 1. eod. tit. n. 8.* Zypæus in *Analysi ad tit. tit. n. 2. D. Francisc. Schmier. tract. de person. reb. & Jur. Eccles. p. 2. c. 2. sect. 2. §. 3. n. 60.* alique ab eo relati, quam responsionem datam non tantum authores allegati, sed etiam ii, qui tenent contrariam sententiam, fatentur in praxi esse receptam.

Prob. I. per textum in *cap. 1. de Eccles. adificand.* ubi sine distinctione præcipitur, ut, *quicumque Ecclesiasticum*

sticum beneficium possident, omnino adjuvent, ad tota Ecclesia restauranda, vel ipsas Ecclesias emendandas. Subsumo: Atqui decimatores, quocunque titulo jus decimandi acquisiverint, habent beneficium ecclesiasticum, eo quod beneficium in cit. textu non accipiatur pro titulo ministerii spiritualis, sed pro qualibet utilitate, quae ex iuribus & rebus Ecclesiae percipitur, ut notavit Gonzalez. loc. cit. n. 2.

Prob. 2. per concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 7. vi cuius omnes, qui fructus aliquos ex Ecclesiis provenientes percipiunt, ad earum reparationem adstringuntur; atqui decimatores, qualescunque sint, percipiunt fructus ex ecclesiis parochialibus, ad quas jus decimandi caeteroquin spectat per cap. 18. cap. 26. in pr. cap. 29. de Decim. Ergo.

Prob. 3. Decimis est annexum onus ex dispositione juris, non tantum parochum sustentandi, sed etiam sublevandi, ut alia onera facilius supportare possit; cap. 2. §. ubi autem. de Decim. in 6. Atqui inter illa onera est obligatio reparandi Ecclesiam parochialem. Ergo &c. Res autem & praesertim Decimae transeunt ad quemcunque possessorem cum suo onere cap. 5. de pignor. cap. 33. de Decim. Ergo qui decimas possidet, habet etiam annexam obligationem & onus, ecclesiam parochialem restaurandi. Si

Obijcias cum Zoëzio ad tit. de Eccles. edificand. n. 5. & Pirrhing. n. 18. quod obligatio reparandi, si quae

subesset deberet oriri ex eo, quod decimae sint aliquod beneficium ab Ecclesia acceptum. Atqui, si decimae ex jure speciali v. g. privilegio ad alium quam parochum spectent, nequeunt vocari beneficium ab Ecclesia acceptum: separantur siquidem penitus ab Ecclesia, praesertim si ad laicos deveniant; neque ex beneficio ecclesiae, sed gratia summi pontificis colliguntur. Ergo &c.

Resp. N. Minorem. Decimae enim, licet separantur ab ecclesia, sunt nihilominus beneficium ecclesiasticum, cum ad ecclesiam parochialem de jure communi pertineant; proinde etiam in casu, quo privilegio Pontificio conceduntur aliis, tum ecclesiastico tum laico, transeunt ad possessorem cum suo onere. quod insuper confirmatur ex eo, quia respectu parochi decimae reputantur beneficium ecclesiasticum, tametsi parochiam non ab ecclesia parochiali, sed ab episcopo acquirat; ergo etiam reputantur beneficium ecclesiasticum respectu alterius decimatoris, tametsi jus decimandi non habeatur à parochia, sed à summo Pontifice.

Quaeres 9. Quodnam sit officium Archi-presbyteri sive Decani ruralis?

Resp. Officium Decani ruralis describitur in cap. 4. & cap. ult. de offic. Archi-presbyteri. ubi in synodo Ravennae habita cap. 4. statuitur: ut singulae plebes Archi-presbyterum habeant, qui non solum sollicitam & sedulam imperitae plebis curam

curam gerat, sed etiam presbyteris, qui in minoribus titulis, seu parochiis, intendat; & qua quisque industria opus divinum exerceat, ad episcopum referat; ubi etiam redditur ratio, quia licet episcopus valde idoneus sit, decet tamen, ut sua onera cum aliis partiatur, cum ipse solus omnibus invigilare non possit, adeoque extra civitatem episcopalem, alios veluti Vicarios, nempe Archi-presbyteros seu Decanos rurales constituat, qui plebi commissæ invigilent, ita tamen, ut cuncta referant ad episcopum.

18 *Quæres 10. An prædicti Decani rurales habeant aliquam jurisdictionem externam?*

Resp. Affirmative, scilicet habere jurisdictionem externam, tum in clericos intra fines seu districtum decanatus sui constitutos, tum in plebem sibi commissam, quia sunt velut Vicarii episcopi, qui foris con-

stituuntur ad gubernandum clericum, & populum, ideoque etiam Vicarii foranei appellantur. *Clement. 2. de rescript.* Est tamen eorum jurisdictio subordinata, & omnimode dependens ab episcopo & ejus Vicario generali, ita ut nihil contra præcepta eorum agere possit, & quæ dubia sunt, vel gravioris momenti, ad eosdem referre debeat, *cit. cap. ult. de offic. Archi-presbyt.* quamvis minora seu leviora negotia per se ipsos, determinare & expedire possint; verum hodie jurisdictio decanorum ruralium admodum exigua est, & pro diversitate locorum etiam diversa, ut potissimum eorum officium sit, delicta & excessus parochorum denunciare, episcopo. Neque etiam hi decani rurales dignitatem vel personatum habent, ut sentit P. Pirrhing. *de offic. Archi-presbyt. §. 2. n. 13.* aliisque ab eo relati.

§. V.

DE PRÆLATIS REGULARIBUS NON BENEDICTIS,
NEC PERPETUIS.

SUMMARIUM.

1. *An Prælati locales non perpetuè habeant jurisdictionem ordinariam in suos regulares?* 2. *Nequeunt condere statuta regularia.* 3. *Habent potestatem ferendi censuras, & ab iisdem absolvendi.* 4. *An absolvere possint à*

censuris per superiorem Prælatum latis? 5. *Possunt sua absolutioni reservare quedam peccata.* 6. *An habeant liberam administrationem quoad bona temporalia?*

Eee

Per